

ΑΠΟ ΤΟ «ΓΕΡΟΝΙΚΟ» ΑΓΑΠΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΗΤΟΣ

ΤΑ ΚΗΠΟΥΡΙΚΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

(Δημοσιεύουμε και σήμερα μιὰ σελίδα από τὸ πρὸ αἰῶνων ἐκδοθὲν περιεργότατον βιβλίον τοῦ μοναχοῦ Ἀγαπίου τοῦ Κρητός).

Ἀγγινάρες

Ἡ ἡμέρες ἀγγινάρες εἶνε καλλιτέρες καὶ νοστιμώτερες ὅπως κ' ἢ τρυφερές πρὶν νὰ μαλλιᾶσουν, τίς ὁποῖοι ἔχουν ὄλοι εἰσὲ πόθον καὶ τὰς τρώγουν ἀπ' ὄλα τὰ φραγτὰ καλλιτέρα, οὐ μόνον τίς κεφαλὲς τὴν ἄνοιξιν, ἀλλὰ καὶ τίς καρδιές πρὶν νὰ βλαστῆσουν καὶ τίς χώνουν εἰς τὸ γόμα εἰς δλην τὴν Ἰταλίαν καὶ ἀσπαρίζουσι καὶ τραγούν τες ἀφοῦ ἀποδειπνήσουν μὲ πεπερί καὶ ἄλας ὡς σφραγίδα τοῦ στομάχου, καὶ στερεώουσι. Ἀμὴ θροφήν δὲν δίδουσι ἢ ἀγγινάρες, ἀλλὰ μάλιστα πλάττουσι τὴν κεφαλὴν καὶ βαραίνουσι τὸν στομάχον, διατὶ εἶνε πολλὰ κακοχώνευτες. Μόνον ἔαν εἶνε ψημίτες μὲ πεπερί καὶ λάδι, βλάπτουσι ὀλιγότερον.

Τὸ Σπανάκι

Αὐτὸ ὠφελεῖ εἰς τὸν βήχα, καταψυχίζει τὸν φλέγμανα καὶ τὸ σπκότι, παύει τὴν θερμὴν τῆς χολῆς, κινεῖ τὴν κοιλίαν καὶ δίδει μὲν ὀλίγην δύναμιν τοῦ σώματος ἀμὴ εἶνε χορτάρι ἀβλαβόν. Μόνον τὸν ψυχρὸν στομάχον βλάπτει ὅταν φάγη τίνας περισσόν. Ὅταν οὖν τὸ τρώγῃς βάνε καὶ πεπερί, ἢ κανέλλαν, ἢ σταφίδας καὶ διάλεγε τὸ τρυφερόν σπανάκι ἀπὸ παχῦ χορτάριον. Ὅταν σὲ δαγκάσῃ σκορπίος, κοπάνισε σπανάκι, πῆ τὸν ζωμόν καὶ τὸ χόρτον βάλε εἰς τὴν πληγὴν νὰ ἰατρευθῆς.

Τὸ Μαρούλι

Εἶνε ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν καὶ εὐκολοχώνευτον καὶ περισσεύει εἰς τὴν καλωσύνην τὰ ἐπιλοιπα χορτάρια, διατὶ σβίνει τὴν καύσιν τοῦ στομάχου, παύει τὴν δίψαν, φέρνει τὸν ὕπνον καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ δίδει εἰς τὸ σῶμα πολλὴν ὠφέλειαν... Διάλεγε τὰ κλειστὰ μαρούλια, ὅπου δὲν ἔχουσι μέσα γόμα καὶ δὲν χρειάζονται πλύσιμον. Οἱ παλαιοὶ τὰ ἐτραγῶν ὕστερα ἀπ' ὄλα τὰ φραγτὰ διὰ τὸ μὴ τὸς βλάψῃ τὸ κρασί, καὶ νὰ κοιμηθοῦν εὐκολώτερα. Ἀμα εὐγάλουσι τὸ βλαστάρι, γάχουσι τὴν καλωσύνην τους. Καὶ μὴ τὰ τρώγῃς ὅταν τὰ κόπησι καὶ τρέχει γάλα.

εὐχὴ καὶ κατάρα στὰ παιδιὰ μου καὶ στὰ ἐγγόνια μου ὅποτε μπορέσουν νὰ κἀνουν τὸ μοναστήρι καὶ νὰ σφάξουν τους καλόγερους τοῦ ὄλους, γιὰ τὸ Μοναστήρι σας μουῖκαε τὴν καρδιά !... Ἀλλὰ τώρα θὰ πεθάνω, λοιπόν, τὸ λέω σ' ὄλους μπροστὰ νᾶχουν τὴν κατάρα μου ἀν σὰς περάξουν...Σὰς φτάνει, καλόγεροι αὐτοὶ, καὶ σὺρτε στὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ ποῦ εἶνε μεγαλειότερη ἀπὸ τὴ δική μου. Δὲν ἔχουσι καὶ στὸ Μοναστήρι !...

Καὶ λέγοντας τὰ τελευταῖα λόγια ὁ Κολοκοτρώνης, τοὺς ἔκανε συγχρόνως μὲ τὸ χέρι σημεῖο νὰ βγοῦν ἔξω, χωρὶς νὰ τοὺς χαιρῆσθῃ.

Μόλις ὁμως ἐβγήκαν, τὸν ἔπιασαν λυγμοὶ κ' ἔπειτα δάκρυα θερμά. Ὅσοι ἦταν γύρω του καὶ παρακολούθησαν τὴ δραματικὴ ἐκείνη σκηνή, τὸν ἐκοίταζαν ἀφρονί.

Ὁ Γέρος τοῦ Μωριά, μὲσα στὴν νεκρικὴ σιωπῇ, ἔκλαψε ὡς μὴ σὴ ὄρα. Ἐπειτα σκόνηθηκε, καὶ μὲ τὰ μᾶτια τὸν οὐρανό, ὑψώνοντας τὸ χέρι, ἐφώνησε :

— Ζοριμὰ, συγνώσέ με ! Σὲ λίγο θ' ἀνταμωθοῦμε !...

Καὶ γυρίζοντας πρὸς τοιοκίνητον τοῦ σπιτιοῦ ποῦ τὸν φιλοξενούσε, τὸν λέει μὲ φωνὴ ἄγρια :

— Πάμετε νὰ φάμε, νὰ πούμε καὶ νὰ τραγουδήσουμε τὸ τραγούδι τοῦ ὄραχου τοῦ Ζοριμὰ !...

Καὶ πάλι ἐνὸς ἐπήγαναι νὰ καθίσουν στὸ σοφρὰ, ὁ Κολοκοτρώνης, πάντα συγχνημένος, μουρμούριζε τὸ μοιρολόι :

— Καλόγερο; ἐκλάδευε στῆς Αἰμαλιουτ' ἰμπίλια Βλέπει ἀπὸ πέρα κ' ἔρχονται τὸ Γιῶργα καὶ τὸ Γιάννη Κι' ἀπὸ μακριὰ τὸν χαιρετοῦν κ' ἀπὸ κοντὰ τοῦ λένε Γιὰ κρύψε μὰς, καλόγερε, κρύψε μὰς μπουραζέση...
Ἱστοριοδίφης

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ καρδιά καὶ τὸ σῶμα ἐνὸς ἀνδρείου. Ὁ θάνατος τοῦ Γκαστόν ντέ Φουά. Ἐνα ἀνεκδοτο τοῦ Κοντέ. Τὸ πιστόλι τοῦ ἀνδρείου στρατιώτου. Ὁ θῶραξ τοῦ στρατηγοῦ Βιλλάρ. Ἡ Ἑλβετικὴ Φρουρὰ καὶ ὁ Τρεμεράται. Ἀφήστε με νὰ πεθάνω...

Ὅλιγα λεπτὰ πρὶν δώσῃ τὴν μάχη τῆς Ραβέννας ἐναντίον τῶν Βενετῶν ὁ Γκαστόν ντέ Φουά εἶπε :

— Ἄν ἤξερε τὸ χορμί μου ποῦ πρόκειται νὰ τὸ ὀδηγήσῃ ἢ καρδιά μου, θάπεφτε κάτω συντριμμένο ἀπὸ τὸν τρόμο του !

Καὶ πράγματι. Στὴν μάχη αὐτὴ ὁ Γκαστόν ντέ Φουά ἐπολέμησε μὲ τόση ἀνδρεία, ὥστε, ἀφοῦ ἐνίκησε τοὺς πολυαριθμότερους ἔχθρους του, ἐφρονεῖθῃ καταδιώκων αὐτούς.

Ὁ διάσημος στρατάρχης Κοντέ, ὁ γνωστός ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία «Μεγάλος Κοντέ», συνήθιζε νὰ διηγείται τὸ ἔξιξ περιστατικὸ, ὡς δέγμα τῆς ἀνδρείας τῶν στρατιωτῶν του.

Κάποτε πολιορκούσε ἓνα φρούριον τὸ ὁποῖο ἔπρεπε μὲ κάθε θυσία νὰ καταλάβῃ. Ἀλλὰ γὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ, ἔπρεπε κάποιος ἀπὸ τοὺς στρατιώτες του νὰ ἀνατινάξῃ τὸ ἀσθενέστερο σημεῖο τοῦ φρουρίου. Ἐκεῖνος ὁμως ποῦ θάναλάμβανε τὸ τομηρὸ αὐτὸ ἐπιχείρημα, θὰ ρωκινδύνεινε τὴ ζωὴ του γιὰτὶ θὰ ἦταν ἀναγκασμένους νὰ περάσῃ δλη τὴ ζωνὴ τοῦ πυρός. Ὁ Κοντέ, συνήθιζοσε τότε τοὺς στρατιώτες του, καὶ τοὺς εἰλόωσεν ὅτι θὰ ἔδινε πενήντα λουδοβίκια σ' ἐκεῖνον ποῦ θὰ ἔφευγε εἰς πέρας τὸ κατόρθωμα αὐτό. Ὁ κίνδυνος ὁμως ἦταν ἄρα καταρανῆς, καὶ τόσο μεγάλος, ὥστε κανεὶς δὲν ἐδελέαζετο ἀπὸ τὴν ἰμοιρίτῃ τοῦ στρατιώτου.

— Στρατάρχα μου ! εἶπε τότε ἓνας στρατιώτης βγαίνοντας ἀπὸ τὴ γρομμῆ, θανάλαβω ἐγὼ εὐχαρίστας νὰ ἀνατινάξω τὰ χαρακώματα, ἔαν, ἀντὶ τὸν πενήντα λουδοβίκοιαν μου ὑποσχεθῆτε πὸς θὰ μὲ προβρᾶσετε εἰς λόχη μου.

Ὁ Κοντέ, θαυμάσας τὸ εὐγενὲ ἀισθηματα τοῦ στρατιώτη αὐτοῦ ποῦ προτιμοῦσε τὴν δόξα ἀπὸ τὸ χρῆμα, τοῦ ὑποσχέθησε ὅτι ἐὰν ἐπετύχαινε καὶ λόχη θὰ τὸν ἔκανε καὶ χορηγία θὰ τοῦδινε. Ἐνθουσιασθεὶς τότε, ὁ στρατιώτης ὤρμησεν μῆσα στὴ φωτιά, καὶ ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴ τοῦ στρατηγοῦ του. Ἡ σφαίρες ἔφευγαν βροχηδὸν ὀλόγυρα του καμμία ὁμως δὲν τὸν ἐπέτυχε, καὶ ἀφοῦ ἀνετίναξε τὸ χαρακωμα ἐπέστρεψε στὸν λόχο του. Οἱ συστρατιῶται του, οἱ ὅποιοι εἶχαν παρακολουθήσει δλη τὴ σκηνή, τὸν ὑπεδέχθησαν μὲ φρενημοῦδες ἔγκωκαυσι... Αὐτοὺς ὁμως ἀντελήφθη ξαφνικὰ ὅτι τοῦ εἶχε πῆσα ἀπὸ τὴ ζωνὴ τὴν ὄρα ποῦ ἀντινάει τὸ χαρακωμα τὸ ἔνα του πιστόλι. Ὁ Κοντέ θέλησε νὰ τοῦ δώσῃ ἓνα ἄλλο.

— Ὅχι ! εἶπεν αὐτός. Δὲν θάρῃσω τὸ πιστόλι μου νὰ πέσῃ στὰ χερία τῶν ἐχθρῶν !

Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ ἐπέστρεψε στὸ ἀνατιναχθὲν χαρακωμα, πῆρε τὸ πιστόλι του, καὶ βαλλόμενος καὶ πάλιν μανιωδῶς ἀπὸ παντοῦ, ἐγύρισε σὺως καὶ ἀβλαβῆς στὸν λόχο του !

Ἐπίεξαν κάποτε τὸν διάσημο στρατάρχη Βιλλάρ, νὰ φορέσῃ ἓνα θώρακα προκειμένου νὰ ἠγηθῇ τὸ στρατοῦ του σὲ μιὰ ἐφοδὸ ἢ ὀποῖα προεβλέπετο ὡς αἰματηροτάτη.

— Δὲν φοντάζομαι—ἀπήνησε τότε ὁ Βιλλάρ εἰς ἐπιχόνον τοῦ παρατεταγμένου στρατοῦ του—ἢ ζωὴ μου νᾶνε πῶ πολῦτιμη ἀν' τὴ ζωὴ τῶν ἀνδρείων μου στρατιωτῶν ὁ ὅποιοι ἐν τούτοις δὲν φοροῦν θώρακα.

Κατὰ τὴν Γαλλικὴ Τρομοκρατία, μιὰ ἡμέρα ἢ Ἑλβετικὴ φρουρὰ τῶν Ἀνακτόρων ἐπεχείρησε νὰ ὑπερασπίσῃ τοὺς βασιλεῖς τῆς Γαλλίας ἀπὸ τὸν ὄχλο. Ἐνῶ ὁμως ἢ φρουρὰ ἐμάχηε στὸν περὶ βλο τῶν ἀνακτόρων, προσεκήληθῃ ἔξαφνα διὰ τυμπανοκρουσίας νὰ συγκεντρωθῇ στὸ ἰσοτερικὸ τῶν ἀνακτόρων. Οἱ στρατιῶται ἐδίστασαν πρὸς στιγμήν, προκειμένου νὰ ἐγκαταλείψουν τοὺς τραυματίας τῶν εἰς τὸ ἔλαος τῶν ἄγριων τρομοκρατῶν, οἱ ὅποιοι δὲν θὰ παρέλειπον νὰ τοὺς κατακρεουργήσουν ὅταν θὰ καταλάμβανον τὸν περὶβλο. Τότε ἔνας λοχίας, ὁ ὁποῖος ἦτανε σωφισμαμένος κατὰ γῆς μὲ τὸ πόδι σπασμένο ἀπὸ μιὰ σφαῖρα, ἀνασηκώθηκε καὶ φωνάζε στὴν δημοκρατία του :

— Δὲν ἀκούετε ποῦ σὰς καλοῦν ; Τρέξτετε νὰ ἐκτελέσετε τὸ καθήκον σας, καὶ ἀφήστε με νὰ πεθάνω !

Καὶ πράγματι ὁ ἠρωϊκὸς ὑπαξιωματικὸς μετ' ὀλίγα λεπτὰ κατακρεουργήθη.